

ՊԵՏԱԿԱՆ

Բնիկ Ձէյրուցի Յովնանէն Ն. Վրդ. Գաւաթիլ-
եան որ Բաքովիկ ծնած ու մեծցած էր, կը դրկուի Ձէյ-
րուց իր Բաքովիկներու առաջնորդ: Ասէն մը յետոյ
1912ին կը վերադառնայ Մայր Եկեղեցիի ծոցը: Կ'եր-
բայ Սիս եւ իր եղբայրները տալով Սահակ կաթողի-
կոսին, կ'ընդունուի իր Զայց. Եկեղեցւոյ վարդա-
պետ: Այս առթիւ Սահակ կաթողիկոս խրատական մը
կը խօսի Սոյ Մայր Կանաչի մէջ՝ որուն ամփո-
փումը կուտայ **Բիւզանդիոն** քերթը. —

Սիս, 27 Մարտ 1912

Ամիսփոյ Սահակ Կաթողիկոսի խօսած
խրատականին

Յովնանէն վարդապետ, Դուք ծնունդ-
դեամբ եւ արիւնով հայ էիք, բայց Ազ-
գային Եկեղեցիէն դուրս՝ Հոսմէական Ե-
կեղեցւոյ կը պատկանէիք ուխտիւք եւ կո-
չումով: Կրկին Եկեղեցիները Քրիստոսի
կը պատկանին, որովհետեւ հիմնուած են
առաքելական դասանութեանց վրայ, զոր
Պաւլոս ի գէմ առաքելաց արտայայտեց
ի պատասխանէ Քրիստոսի հորցման «Դուք
զո՞ք որ ստէք զինէն»:

Եւ այն շնորհները վերջապէս, որ այս
թշուառական աշխարհը վաճառքի հանած
է: Մինչեւ հիմա շատ ժամանակ կորսըն-
ցուցի եւ զէշ ընտրութիւն մը ըրի, բայց
այժմ վերջացաւ: Անգիտակից էի եւ
ստոր համար առի այն միայն, որ ինծի
լուսադոյն կը թուէր:

Երեք կորճ տարիներ անցան եւ եկաւ
օր մը, երբ մարդը վերնաշարկի մը մէջ
նստած սարսափահար կը խոհար:

Տխուր էր, գունատ ու դալկադէմ,
բոլորովին քայքայուած: Յնցատիներու
մէջ էր եւ չոր հացի կտոր մը կը ճզմէր
ակամներուն տակ:

Յանկարծ գոռաց.

— Անիծեալ ըլլան աշխարհի բոլոր
պարգևները: Հաճոյքը, Սէրը, Համբաւը,
Հարստութիւնը, բոլորն ալ յուսախար
ըրին զիս:

ՄԱՐԲ ԹՈՒԷՅՆ

Մենք չենք յաւակնիր ըսելու թէ
Հայաստանեայց Եկեղեցին աւելի մօտ է
իր Հիմնադրի սգոյն եւ փրկութիւնը մի-
այն անոր դասանութեամբ ձեռք կը բեր-
ուի: Մենք չենք ըսել թէ Հոսմէական
Եկեղեցին իսպառ զուրկ է աւետարանի
լոյսէն եւ անոր քարոզած ճշմարտութիւն-
ներէն. միայն այս լու գիտենք եւ կը
հռչակենք՝ թէ մեր Եկեղեցին ազատ է
նեղմիա մտնառնողութենէ, կամ մոլորու-
թենէ, որով «իրմէ դուրս փրկութիւն»
չկայի երազանքներով չ'օրօրուիր:

Ազգային Եկեղեցին ոչ միայն չի դա-
տապարտեր հայրենասիրութիւնը, մանա-
նաւանդ կը սնուցանէ զայն, մինչդեռ
Հոսմէական Եկեղեցին չի ճանչնար ազգ
եւ ազգութիւն:

Զայց Եկեղեցին իբրեւ զթոս մայր
որդեգրած է հայրենասիրութիւնը, եւ ար-
դէն Ազգ ու Եկեղեցի կողք կողքի կ'ըն-
թանան, համախորհուրդ եւ համաշունչ կը
պտտապանուին ազգի եւ Եկեղեցւոյ շահե-
րը: Իսկ Հոսմէական Եկեղեցին ամէն բան
պահած է իր շահուն, հոգիները իրեն
ցանցին մեղ պարփակած է, ամէն բան
խում եւ թրթուած, որ իրեն առանցքին
շուրջը տեղի չեն ունենար, խեղդուած ու
դատապարտուած են:

Մինչեւ այն օրը, երբ դադարին ու-
նեցաք ձեր Մայրենի Եկեղեցւոյ վերա-
դառնալու, ինչպէս ըսինք, ծագմամբ եւ
արեամբ հայ էիք, բայց հոգով ոչ,
քանի որ հոգիները Հոսմէական Եկեղեց-
ւոյն սեփական են: Անշուշտ հոգով ձեր-
բազատուելու, կամ հոգով հայանալու
համար է որ կը խզէք այն կապանքները,
զորս Հոսմէական Եկեղեցին դարբնած է:

Ուխտեցիք հրաժարիլ այն վարդա-
պետութիւնէն, որ հակառակ Աւետարանի
ազատ սգոյն, անհատներն ու ազգերը
կը մեքենայացնէ եւ խոստացա՞ք հաւա-
տարիմ ըլլալ Ազգ. Եկեղեցւոյն:

Հաւատարիմ ըլլալ Ազգ. Եկեղեցւոյն՝
կը նշանակէ հաւատարիմ ըլլալ հայկական
ոգիին: Հաւատարիմ ըլլալ, կը նշանակէ
ապրիլ Ազգին եւ Եկեղեցիին համար:

Ընդունելով ուխտիդ անկեղծութիւնը,
կը մաղթեմ որ զօրանաք նոյն հոգիով եւ
նոյն զգացումով, զոր ոչ միայն ծնունդն
ու արիւնը, այլ մանաւանդ հայկական
ոգին պարտք կը դնեն վրայ:

(Արտագում «Ձէյրուցի Պատմագիր»-էն,
Պաշտոն Արեւ, 1960 — էջ 836)